Prima instanță: Judecătoria Ungheni, (judecător: Rodica Costru)
dosarul nr.2a-1243/2024

C U R T E A D E A P E L B Ă L Ț I
Colegiul civil şi de contencios administrativ

D E C I Z I E

31 octombrie 2024 mun. Bălți
Instanța compusă din:
Președintele completului Grumeza Elena
Judecători Natalia Costaș și Grosu Stanislav
Grefier Inna Oineagra

examinând în ședință publică, apelul declarat de avocatul Lupu Vasile în interesul lui Cociorva Cătălin, împotriva hotărârii Judecătoriei Ungheni, din 11 decembrie 2023,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată formulată de Cociorva Cătălin către Ministerul Justiției al RM și Procuratura Generală a RM, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor al RM, cu privire la încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,-

a c o n s t a t a t:

Pretenţiile reclamantului:

La data de 05 septembrie 2023, reclamantul Cociorva Cătălin, reprezentat de avocatul Vasile Lupu, s-a adresat cu cerere în judecată către Ministerul Justiției al R.Moldova și Procuratura Generală a R. Moldova, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor a R. Moldova, privind încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de asistență juridică.

În motivarea acţiunii, reclamantul a invocat că, cauza penală cu nr.*****a fost pornită la data de *****, de către organul de urmărire penală al SUP a IP Ungheni, în temeiul bănuielii rezonabile de comiterea infracțiunii prevăzute de ***** al R. Moldova, pe faptul că , la data de 07.07.2022, în jurul orei 22:03, neavând permis de conducere pentru categoria corespunzătoare, în timp ce conducea motocicleta de model „*****”, cu numerele de înmatriculare *****, pe strada principală a *****, ieșind pe contrasens, nu s-a asigurat cu conducerea motocicletei și s-a tamponat frontal cu biciclistul *****, a.n. *****, locuitor al *****, ce se deplasa în întimpinare.

În urma accidentului rutier, ***** a fost internat în secția reanimare a spitalului raional Ungheni, cu diverse vătămări corporale, în urma cărora, la ***** a decedat.

La data de 13.07.2022, Cociorva Cătălin a fost recunoscut în calitate de bănuit în comiterea infracțiunii prevăzute de ***** al R. Moldova, care ulterior, la data de 03.08.2022, în conformitate cu prevederile art.281 și art.282 din Codul de Procedură Penală, a fost pus sub învinuire, fiindu-i încriminată comiterea infracțiunii prevăzute de art. *****.

A invocat că prin declarațiile sale date organului de urmărire penală și procurorului, practic a demonstrat că nu are nici o vină în comiterea infracțiunii incriminate, dar cu

toate aceste organele statului din neglijență au ignorat probele apărării, au analizat superficial circumstanțele cauzei și neîntemeiat i-au atribuit statutul de învinuit, astfel limitându-i un șir de drepturi și libertăți și impunându-i un șir de obligații care îi știrbeau atât din autoritatea sa ca cetățean al acestei țări cât și din libertatea sa de a activa și a trăi normal fără frica de a fi condamnat pe degeaba, nepurtând nici o vină față de Stat ori careva persoane.

La data de 28.07.2022, la demersul procurorului din 27.07.2022, judecătorul de instrucție a eliberat un mandat prin care a dispus aplicarea în privința sa a măsurii preventive - ridicarea provizorie a permisului de conducere a mijloacelor de transport cu nr.*****începând cu data de 27.07.2022, el de facto fiind ridicat de ofițerul de urmărire penală *****, încă la data de 07.07.2022.

În consecință a fost ilegal privat de dreptul de a conduce mijloace de transport timp de 9 luni.

Potrivit raportului de expertiză judiciară nr.34/12/1-R-3770 din data de 29.09.2022 prezentat de către Centrul tehnico-criminalistic și expertize judiciare al Inspectoratului General al Poliției al MAI, a concluzionat că, în toate cazurile enumerate, conducătorul motocicletei de model „*****, cu numărul de înmatriculare ***** – reclamantul , nu dispunea de posibilitate tehnică de evitare a tamponării bicicletei electrice de model „*****”, fără număr de înmatriculare, condusă de *****.

A comunicat că șapte luni după primirea raportului de expertiză menționat, organul de urmărire penală și procurorul practic nu au întreprins nici o acțiune de urmărire penală, ținând într-un suspans psihologic reclamantul, nepermițându-i ca să activeze normal la locul de lucru în calitate de șofer la o agenție de pază.

La data de 07.04.2023, practic după 9 luni, timp în care era permanent chemat la organele de urmărire penală oficial prin citație poștală ,ori telefonic și audiat atât oficial cât și neoficial, totodată fiind amenințat că va sta la închisoare în tot cazul, procurorul r-lui Ungheni, printr-o Ordonanță , a dispus scoaterea integrală de sub urmărirea penală pe cauza penală nr.2022360276,din motivul că în acțiunile sale lipsesc elementele constitutive ale componenței de infracțiune, prevăzută de *****.

A motivat că prin punerea sub învinuire în infracțiunea pe care nu a comis-o, i-a fost încălcat dreptul fundamental la libertate, la siguranță garantat de paragraful 1 art. 5 din Convenția Europeană, fapt ce i-a cauzat prejudiciu moral enorm exprimat prin suferințe psihice, neliniște sufletească și pierderea încrederii în ziua de mâine.

În urma acțiunilor neîntemeiate și ilegale ale organului de urmărire penală, procuraturii și punerea lui sub învinuire, a fost violată prevederea Paragrafului 1 art.6 al Convenției Europene și anume, dreptul la un proces echitabil, de aceea a suportat o presiune psiho-emoțională, emoții negative, mereu încordat, adică fiind într-o continua stare de stres, circumstanțe legate de suferințe grave morale.

Prin ordonanța de scoatere a persoanei de sub urmărire penală și clasarea procesului penal din 07.04.2023, a fost scos integral de sub urmărirea penală, procesul penal pe caz fiind clasat.

Reclamantul a solicitat încasarea de la bugetul de stat al R. Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției al R. Moldova, în beneficiul său a prejudiciului moral în sumă de 100 000,00 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 5 000,00 lei.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Ungheni din 11 decembrie 2023, cererea de chemare în judecată depusă de Cociorva Cătălin, reprezentat de avocatul Vasile Lupu către Ministerul Justiției al R. Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a R. Moldova și Ministerul Finanțelor a R. Moldova, privind încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de asistență juridică a fost admisă parțial.

- ✓ S-a încasat, din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al R. Moldova, Ministerul Finanțelor a R. Moldova, în beneficiul lui Cociorva Cătălin, prejudiciul moral în sumă de – 10 000,00 lei, plus plata pentru asistența juridică în sumă de – 5 000,00 lei, în total – 15 000,00 lei.
- ✓ În rest, cererea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Solicitarea apelantului:

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 11 decembrie 2023, avocatul Vasile Lupu în interesele lui Cociorva Cătălin a depus cererea de apel prin care și-a exprimat dezacordul cu hotărârea Judecătoriei Ungheni din 11 decembrie 2023.

Potrivit art.362 alin.(1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Dispozitivul hotărârii a fost pronunțat la data de 11.12.2023, astfel, apelul din 11.12.2023 a fost depus în termen.

Argumentele părților:

În motivarea apelului, apelantul a reiterat argumentele descrise în cererea de chemare în judecată, mai mult, a invocat că instanța de fond indicând că apelantului i s-a lezat dreptul de a conduce mijloace de transport, nu a luat în seamă faptul că apelantul activa în calitate de şofer în agenţia de pază, fapt evidenţiat în probele prezentate şi că prin privarea de dreptul de a conduce lui i s-a încălcat şi dreptul la muncă după profesia şi specialitatea sa.

Consideră că aprecierile instanței de fond la constatarea cuantumului sumei despăgubirilor sunt eronate, subestimate în raport cu suferințele fizice şi psihice ale apelantului, iar suma acestor despăgubiri solicitată de aceștia, ar reflecta în mod obiectiv şi satisfăcător acel echivalent bănesc pentru repararea prejudiciului moral suferit.

Cociorvă Cătălin a fost învinuit de comiterea unei infracțiuni grave-***** ce se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani, fiind privat de dreptul de a conduce mijloace de transport pe durata urmăririi penale, care a durat 9 luni, timp în care s-a aflat într-o stare de anxietate psiho-emoţională ce i-a produs un disconfort emoțional sporit, cât şi l-a privat de posibilitatea de a munci după specialitate.

Susține că instanţa de fond nu îndeajuns a luat în vedere prevederile art. 11 a Legii Nr.1545 din 25-02-1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanțelor judecătorești.

Procuratura Generală a RM prin referința depusă la data de14.04.2024, a pledat pentru respingerea cererii de apel cu menținerea hotărârii instanței de fond.

La data de 28.10.2024, prin intermediul Direcției de Evidență și Documentare Procesuală a Curții de Apel Bălți, Procuratura Generală a RM a depus o referință prin care a pledat pentru respingerea cererii de apel și casarea hotărârii Judecătoriei Ungheni, din 11 decembrie 2023 și emiterea unei hotărâri noi prin care acțiunea înaintată să fie respinsă, invocând faptul că au apărut circumstanțe noi care au determinat decăderea circumstanțelor și temeiurilor privind aplicarea Legii 1545 din 25.02.1998 privind repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, deoarece la moment nu există o hotărâre a instanței de judecată prin care să fie constatată nevinovăția Cociorva Cătălin în comiterea infracțiunii incriminate și nici nu există o ordonanță în vigoare a procurorului prin care Cociorva Cătălin să fie scos de sub urmărire penală în baza art. 264 alin(3) lit b) Cod penal.

În acest sens a invocat că prin ordonanța Adjunctului Procurorului General, Sergiu Russu din 19 iulie 2024 a fost anulată total ordonanța din 07.04.2023 de scoatere a Cociorva Cătălin de sub urmărire penală și clasare a procesului penal în cauza penală *****emisă de procurorul-șef al Procuraturii raionului Ungheni Dumitru Triboi cu remiterea cauzei penale în adresa Procuraturii raionului Ungheni pentru organizarea efectuării și conducerii urmăririi penale în continuare, ordonanță care a fost menținută și prin încheierea judecătorului de instrucție din 27.09.2024.

În cadrul examinării cererii de apel în ședințele petrecute în instanța de judecată, reprezentantul Procuraturii Generale a RM, procurorul Bodareu Octavian a pledat pentru respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii contestate.

În cadrul ședinței de examinare a apelului în instanța de apel, avocatul Lupu Vasile în interesul lui Cociorva Cătălin cât și Cociorva Cătălin nu s-au prezentat. La data de 04.06.2024, avocatul Lupu Vasile a depus o cerere prin care a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa și apelantului, menționând totodată că susține apelul depus.

Ministerul Justiției al RM și intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor al RM, fiind legal citați, nu s-au prezentat și nici nu au anunțat motivele imposibilității prezenței sale.

În conformitate cu dispozițiile art. 379 alin. (2) Cod procedură civilă, neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului. În consecință, coroborând normele enunțate, Colegiul civil a considerat posibilă examinarea apelului în lipsa părților neprezente.

Aprecierea instanţei de apel:

Analizând argumentele apelului în raport cu materialele cauzei, audiind depozițiile participanților la proces, colegiul civil consideră că apelul urmează a fi respins cu menținerea hotărârii instanței de fond din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 385 lit.a) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după de judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanţe.

Prima instanţă a examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material şi procedural, apreciind la justa valoare probele administrate în conformitate cu

prevederile art. 130 Cod de procedură civilă, RM şi a pronunțat o hotărâre legală şi întemeiată.

În cadrul examinării cauzei, instanţa a constatat că de către organul de urmărire penală a SUP a IP Ungheni, la data de 11.07.20122, a fost pornită cauza penală nr.2022360276, în baza ***** Moldova (f.d. 11).

La data de 13.07.2022 de către organul de urmărire penală reclamantul Cociorva Cătălin a fost recunoscut în calitate de bănuit (f.d. 12).

Prin încheierea judecătorului de instrucție din 28.07.2022 (f.d. 15-16) în privința lui Cociorva Cătălin a fost aplicată măsura preventivă ridicarea provizorie a permisului de conducere a mijloacelor de transport cu nr. *****, din 14 mai 2021, categoria ”B1, B”, cu eliberarea în privința acestuia unui mandat privind aplicarea măsurii.

Prin ordonanța Procurorului-șef al Procuraturii Ungheni din 03 august 2022(f.d.17), reclamantul a fost pus sub învinuire de comiterea infracțiunii prevăzute de ***** Cod Penal al R. Moldova.

Prin ordonanța Procurorului-șef al Procuraturii Ungheni, Dumitru Triboi, din 07 aprilie 2023 (f.d. 18-22), privind scoaterea persoanei de sub urmărire penală și clasarea procesului penal, examinând materialele dosarului penal nr.2022360276, dispune scoaterea lui Cociorva Cătălin Mihail, a.n. *****, domiciliat în *****, de sub urmărire penală, din motivul că lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de ***** CP al R. Moldova, și revocarea măsurii preventive ridicarea provizorie a permisului de conducere, cu eliberarea acestuia.

La data de 05 septembrie 2023, reclamantul Cociorva Cătălin, reprezentat de avocatul Vasile Lupu, s-a adresat cu cerere în judecată către Ministerul Justiției al R. Moldova și Procuratura Generală a R. Moldova, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor a R. Moldova, privind încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de asistență juridică, invocând faptul că în urma acțiunilor neîntemeiate și ilegale ale organului de urmărire penală, procuraturii și punerea lui sub învinuire, a fost violată prevederea Paragrafului 1 art.6 al Convenției Europene și anume, dreptul la un proces echitabil, de aceea a suportat o presiune psiho-emoțională, emoții negative, mereu încordat, adică fiind într-o continua stare de stres, circumstanțe legate de suferințe grave morale, invocând totodată prevederile art. 219-221 Cod Procedură Penal RM și Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25.02.1998.

Potrivit hotărârii Judecătoriei Ungheni din 11 decembrie 2023, cererea de chemare în judecată depusă de Cociorva Cătălin, reprezentat de avocatul Vasile Lupu către Ministerul Justiției al R. Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a R. Moldova și Ministerul Finanțelor a R. Moldova, privind încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de asistență juridică a fost admisă parțial, s-a încasat, din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al R. Moldova, Ministerul Finanțelor a R. Moldova, în beneficiul lui Cociorva Cătălin, prejudiciul moral în sumă de – 10 000,00 lei, plus plata pentru asistența juridică în sumă de – 5 000,00 lei, în total – 15 000,00 lei. În rest, cererea a fost respinsă ca neîntemeiată.

În conformitate cu art.373 alin.(1) și (2) Cod de procedură civilă, (1) instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţa de apel de către participanţii la proces.

Colegiul Civil constată cu certitudine că, prima instanță a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate li s-a dat apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele, iar în final a fost emis o hotărâre legală și întemeiată.

Conform art. 53 alin. (2) din Constituţia Republicii Moldova, statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă şi instanţele judecătoreşti.

Conform art. 2007 alin. (1) Cod civil, prejudiciul cauzat persoanei prin acţiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanţelor de judecată se repară de către stat integral, indiferent de vinovăţia persoanei responsabile, în următoarele cazuri:

- ✓ condamnare ilegală, tragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declaraţiei scrise de a nu părăsi localitatea;
- ✓ aplicare ilegală, în calitate de sancţiune contravenţională, a arestului, a muncii neremunerate în folosul comunităţii;
- ✓ acţiuni sau inacţiuni care au dus, după caz, la:
- constatarea de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin hotărâre, a încălcării drepturilor sau libertăţilor fundamentale ale unei persoane şi dispunerea achitării unor sume în beneficiul acesteia;
- pronunţarea unei hotărâri de către o instanţă judecătorească naţională, ca urmare a condamnării statului de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin care s-a dispus achitarea unor sume din contul statului

Conform art. 2036 alin. (1) şi (3) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri.

3) Reparaţia prejudiciului moral se face şi în lipsa vinovăţiei autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declaraţiei scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancţiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunităţii şi în alte cazuri prevăzute de lege.

Conform prevederilor art. 2037 alin.1) Cod Civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie a

autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacţie echitabilă persoanei vătămate.

Colegiul Civil ține să rețină și prevederile legii speciale, care sunt prevăzute la art. 3 alin. (1) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998.

Conform art. 3 Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma:

a) reţinerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declaraţie de a nu părăsi localitatea sau ţara, tragerii ilegale la răspundere penală;

b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunităţii;

c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziţiei, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcţie), *precum şi în urma altor acţiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice*;

d) supunerii ilegale la arest contravenţional, reţinerii contravenţionale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenţionale de către instanţa de judecată;

e) efectuării măsurilor speciale de investigaţii cu încălcarea prevederilor legislaţiei;

f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ştampilelor, precum şi în urma blocării conturilor bancare. Prejudiciul cauzat se repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcţie de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură şi din instanţele judecătoreşti.

În conformitate cu prevederile art. 6 lit. a) Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea şi modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul:

a) devenirii definitive şi irevocabile a sentinţei de achitare;

b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare;

c) adoptării de către instanţa judecătorească a hotărârii cu privire la anularea arestului contravenţional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice;

d) adoptării, de către judecătorul de instrucţie, în condiţiile art.313 alin.5) din Codul de procedură penală, în privinţa persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulităţii actelor sau acţiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigaţii.

Potrivit art. 10 Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, dreptul persoanei fizice la repararea prejudiciului moral în mărimea şi în modul stabilite de prezenta lege apare în cazurile specificate la art. 6.

Conform art. 11 Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, mărimea compensaţiei pentru repararea prejudiciului moral se stabileşte de instanţa de judecată în modul prevăzut de prezenta lege. Mărimea concretă a compensaţiei se determină luându-se în considerare:

a) gravitatea infracţiunii de a cărei săvârșire a fost învinuită persoana respectivă;

b) caracterul şi gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală şi la examinarea cauzei penale în instanţa de judecată;

c) rezonanţa pe care a avut-o în societate informaţia despre învinuirea persoanei;

d) durata urmăririi penale, precum şi durata examinării cauzei penale în instanţa de judecată;

e) natura dreptului personal lezat şi locul lui în sistemul de valori al persoanei;

f) suferinţele fizice, caracterul şi gradul suferinţelor psihice;

g) măsura în care compensația bănească poate atenua suferinţele fizice şi psihice cauzate;

h) durata aflării nelegitime a persoanei în detenție.

Instanţa de judecată va determina mărimea compensaţiei şi în baza criteriilor specificate la art. 219 alin. (4) din Codul de procedură penală. În toate cazurile, instanţa de judecată se va baza pe principiile compensării rezonabile şi echitabile a prejudiciului moral.

În rezultatul verificării legalității și temeiniciei hotărârii primei instanțe, prin prisma normelor legale citate şi situaţiei de fapt constatată în speţă, Colegiul civil relevă că instanţa de fond corect a soluționat problema reparării prejudiciului cauzat moral și material pretins de reclamantul-apelant Cociorva Cătălin în legătură cu acțiunile organului de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Sub aspectul argumentelor invocate de apelantul-reclamant Cociorva Cătălin în cererea sa de apel ce ține de cuantumul prejudiciului moral care solicită de a fi încasat în mărime de 100 000,00 lei, Colegiul civil consideră întemeiată concluzia primei instanțe cu privire la admiterea parțială a pretenției nominalizate.

Instanța de fond, ţinând cont de natura dreptului lezat, de caracterul şi gravitatea suferințelor suportate, de statutul persoanei, de perioada aflării sub învinuirea penală, de faptul că față de Cociorva Cătălin a fost aplicată măsura preventive – ridicarea provizorie a permisului de conducere a mijloacelor de transport pe durata urmăririi penale, cât şi de faptul că Cociorva Cătălin a fost scos de sub urmărire penală pe motiv că lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii, corect a ajuns la concluzia de a admite parţial pretenţiile reclamantului cu privire la repararea prejudiciului moral şi a stabili cuantumul prejudiciului moral în mărime de 10 000,00 lei, care este echitabilă suferinţelor psihice suportate de ultimul.

Colegiul Civil reține că potrivit Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale, criteriu reparării prejudiciului moral subzistă în necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacţie echitabilă pentru prejudiciul moral suferit, iar cuantumul despăgubirilor trebuie astfel încât să aibă un efect compensatoriu, dar fără a constitui sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri nejustificative pentru victime.

Într-o altă ordine de idei, mărimea prejudiciului moral solicitat de reclamantul Cociorva Cătălin în mărime de 100 000,00 lei, este excesivă, motiv pentru care acesta nu pot fi satisfăcut integral, ținând cont de principiul potrivit căruia compensația nu trebuie să fie excesivă pentru autorii daunelor, nici venit nejustificativ pentru victime, după cum a mai fost menționat.

Colegiul judiciar reține că, instanţa de fond corect a apreciat gradul şi caracterul suferinţelor reclamantului-apelant, dând o apreciere eficientă circumstanțelor în care a fost cauzat prejudiciul, stabilind astfel cuantumul prejudiciului moral, a acordat o

recompensă bănească în mărime de 10 000,00 lei, care în viziunea instanţei de apel reprezintă o recompensă echitabilă, care ar aduce o satisfacţie proporţională suferinţelor şi trăirilor psihice suportate de către Cociorva Cătălin, urmare a punerii sub învinuire și recunoașterea acestuia în calitate de învinuit, iar temeiuri de încasare a unei sume mai mari în beneficiul reclamantului instanța de fond cât și cea de apel nu a stabilit.

Referitor la argumentele invocate în referința depusă de către Procuratura Generală a RM, Colegiul Civil reține Principiul *non reformatio in pejus* potrivit căruia părții care a exercitat o cale de atac să nu i se poate înrăutăți situația față de cea stabilită prin hotărârea judecătorească suspusă controlului judiciar.

Principiul menționat este prevăzut în prevederile art. 373 alin. (6) Cod Procedură Civilă RM, „apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor când consimte şi când hotărârea este atacată şi de alţi participanţi la proces”.

În acest sens, Colegiul reține că hotărârea Judecătoriei Ungheni, din 11 decembrie 2023 nu a fost atacată de alți participanți la proces, apelantului Cociorva Cătălin neputând fi agravată situația în propriu apel, instanța de apel fiind limitată doar la admiterea acestuia și majorarea pretențiilor de încasarea prejudiciului moral prin casarea hotărârii contestate sau menținerea acesteia fără modificări.

Astfel, din considerentele menţionate şi având în vedere faptul că, hotărârea primei instanţe este întemeiată şi legală, iar motivele invocate de apelant sunt neîntemeiate, Colegiul Civil ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat şi de a menţine hotărârea primei instanţe.

În conformitate cu art.385 lit.a) CPC, Colegiul civil,-

D E C I D E :

Cererea de apel declarată de avocatul Lupu Vasile în interesul lui Cociorva Cătălin se respinge.

Se menține hotărârea Judecătoriei Ungheni, din 11 decembrie 2023, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată formulată de Cociorva Cătălin către Ministerul Justiției al RM și Procuratura Generală a RM, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor al RM, cu privire la încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs, la Curtea Supremă de Justiție, în termen de două luni de la comunicare, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele completului,
judecător Elena Grumeza

Judecătorii: Stanislav Grosu Natalia Costaș